

Asia: VN/10384/2019 VM212:00/2018

Lausuntopyyntö järjestöjä koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämisestä ja yhdenmukaistamisesta

1 Taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Muu, mikä [Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto]

2 Ehdotukset järjestöjä koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi

Ehdotus 1: Valtionavustustoiminnassa siirrytään uuteen, valtionavustuskäytäntöjen yhdenmukaisuutta edistävään toimintamalliin.

Tuotontuotantoministeriöt siirtyvät valtionavustustoiminnan uuteen toimintamalliin ja ottavat käyttöön sitä tukevat valtionavustustoiminnan verkkopalvelut. Tuotontuotantoministeriöt siirtyvät toimintamalliin kehittämisprojekteissa siten, että verkkopalvelut ovat kaikkien käytössä vuoteen 2024 mennessä. Valtionavustuskäytännöt yhdenmukaistetaan valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin mukaiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto pitää hyvänä ehdotusta yhdenmukaisuutta edistävästä toimintamallista ja valtionavustustoimintaa tukevista verkkopalveluista. Tutkiavustuksia.fi lisää avustusten jaon avoimuutta. Verkkopalveluissa käytettävissä olevia tietoja tulisi voida hyödyntää myös muissa järjestöille myönnettävien avustusten ja -rahoitusten arvioinneissa. Digitaalisten verkkopalveluiden käyttöönotossa tulisi varmistaa, että sähköiset alustat ovat suunniteltu käyttäjäystävällisiksi ja toimijoilla on riittävät valmiudet ja osaaminen käyttää niitä.

Ehdotus 2: Valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta suunnitellaan yhdessä uudella tavalla.

Tuotontuotantoministeriöt hyödyntävät valtionavustuksia ja niiden käyttöä koskevaa tietoa uudella tavalla valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden suunnittelussa, kuten valtionavustusten kohdentamisessa. Sitä varten tuotontuotantoministeriöt yhdenmukaistavat valtionavustusprosessejaan ja käyttävät yhteisiä verkkopalveluja. Järjestöt ja valtionavustustoiminnat suunnittelevat valtionavustustoiminnan

vaikuttavuutta yhdessä uudessa toimintamallissa, mikä edistää ennakoitavuutta ja jatkuvuutta ja auttaa ottamaan toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset entistä paremmin huomioon.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto pitää hyvänä ehdotusta, että uudessa toimintamallissa tuotonjakoministeriöt suunnittelevat valtionavustuksia hakevien järjestöjen kanssa yhdessä, millaisiin yhteiskunnallisiin päämääriin valtionavustuksilla rahoitetulla toiminnalla tai hankkeella on tarkoitus vastata. Yhteinen suunnittelu eheyttää järjestöjen toiminnan rahoitusta. Mallin suunnittelussa oli hyvä huomioida järjestöjen osallistaminen sekä maantieteellisesti että toiminnan sisällön perusteella riittävän kattavalla tavalla, jos vaikuttavuus on tulevien valtionavustusten kohdentamisperusteena. Vaikuttavuusmittaristojen ja -kriteeristöjen tulisi olla ennalta tiedossa jo avustusta haettaessa.

Ehdotus 3: Valtionavustustoimintaan osallistuvien toimielinten tehtäviä ja toimintatapoja yhdenmukaistetaan.

Tuotonjakoministeriöt yhdenmukaistavat valtionavustusten arviointiin ja valtionavustustoimintaan liittyvien neuvottelukuntien, toimikuntien ja jaostojen tehtäviä ja toimintatapoja soveltuvin osin. Tehtävien ja toimintatapojen painopiste on jatkossa valtionavustuspolitiikan arvioinnissa, valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden suunnittelussa ja yhdenmukaisten valtionavustuskäytäntöjen jatkuvassa kehittämisessä. Tarkoituksena on lisätä valtionapuviranomaisten ja järjestöjen välistä viestintää ja vuorovaikutusta.

Neuvottelukuntien, toimikuntien ja jaostojen tehtävien ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen on kannatettavaa. Yhdenmukaistamiseen liittyvät käytännöt

helpottavat vaikuttavuuden seuranta ja rahoituksella käynnistettyjen toimien laatua. Neuvottelukunnissa, toimikunnissa ja jaostoissa tulee huomioida alue- ja paikallistason kattava edustus.

Ehdotus 4: Järjestöjen taloutta koskevia valtionavustuskäytäntöjä yhdenmukaistetaan mahdollisuuksien mukaan.

Tuotonjakoministeriöt yhdenmukaistavat järjestöjen taloutta koskevia valtionavustuskäytäntöjään. Yleisavustuksilla rahoitetaan järjestöjen varsinaisen toiminnan bruttokustannuksia. Tuotonjakoministeriöt luovat yhteisen tavan arvioida, miten järjestön kokonaisvarallisuus vaikuttaa valtionavustusten harkinnassa ja myöntämisessä. Tuotonjakoministeriöiden erilaisia omarahoituskäytäntöjä selvitetään lisää ennen ehdotuksen toteuttamista.

-

Ehdotus 5: Järjestöjen toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteita yhdenmukaistetaan.

Tuotonjakoministeriöt soveltavat mahdollisimman yhdenmukaisia toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteita harkitessaan ja myöntäessään yleisavustuksia järjestöille. Perusteita arvioidaan sekä suunnitellun että toteutuneen toiminnan perusteella. Tuotonjakoministeriöt päättävät, kuinka ne soveltavat arviointiperusteita mahdollisine painotuksineen päätöksenteossa.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto pitää tärkeänä, että toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnissa sovellettaisiin mahdollisimman yhdenmukaisia perusteita. Toiminnan ja vastuullisuuden arviointi voi myös aktivoida järjestöjä omalta osaltaan kehittämään näitä asioita. Arvioinnin kriteerien ja perusteiden on tärkeää olla selkeitä ja avoimia.

Ehdotus 6: Järjestöille voidaan myöntää kaksivuotisia yleisavustuksia harkinnanvaraisesti.

Tuotonjakoministeriöt voivat myöntää järjestöille yksi- tai kaksivuotisia yleisavustuksia harkinnanvaraisesti. Kahdeksi vuodeksi kerrallaan myönnetty yleisavustus ei poista sen saajan vuotuista raportointivelvollisuutta. Järjestöt voivat hakea ensimmäiset kaksivuotiset yleisavustukset vuoden 2024 valtionavustushauissa. Kaksivuotiset yleisavustukset rahoitetaan valtion yhden vuoden talousarviosta.

Kaksivuotinen yleisavustus vähentäisi avustuksiin liittyvää hallinnointia sekä parantaisi järjestöjen pitkäjänteistä toiminnan suunnitelmallisuutta, kehittämistä ja jatkuvuutta. Esitetty kokeilu ennen malliin siirtymistä vaikuttaa perustellulta.

Ehdotus 7: Järjestöt välittävät valtionavustuksia edelleen siirron saajille mahdollisimman yhdenmukaisella tavalla.

Valtionavustusten edelleen välittäminen perustuu tuotonjakoministeriöissä valtionavustuslain uudistamisen yhteydessä laadittavaan tulkintaohjeeseen. Tuotonjakoministeriöiden valtionavustusehdot ja -rajoitukset sekä delegointisopimusmallit yhdenmukaistetaan. Samalla varmistetaan, että siirron saajille edelleen välitettyjen valtionavustusten käyttöä koskeva tieto on avointa ja läpinäkyvää valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin mukaisesti.

Yhdenmukainen menettely ja tulkintaohjeet on keskeistä sopia ja päivittää. Valtionavustusten käyttöä koskevan tiedon tulee olla avointa ja läpinäkyvää.

Ehdotus 8: Tuotonjakoministeriöt uudistavat valtionavustusten käsittelyä.

Tuotonjakoministeriöt uudistavat valtionavustusten käsittelyä järjestämällä sen tiimityönä. Taloustarkastuksen tehtävät on myös perusteltua yhdenmukaistaa vastuineen tuotonjakoministeriöissä. Järjestöjen taloutta ja toiminnan tai hankkeen tuloksellisuutta sekä toimintaympäristömuutoksia koskevaa tietoa hyödynnetään entistä laajemmin valtionavustusprosessien eri vaiheissa.

Tiimityöhön siirtyminen mahdollistaisi laajemmin tarvittavaa yhteydenpitoa myös esimerkiksi alueellisiin hankerahoitusta myöntäviin viranomaisiin tarpeen mukaan. Yhtenevät käytännöt valtionavustusten taloustarkastuksissa helpottavat järjestöissä tehtävää taloudenseurantaa.

3 Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Yleiset huomiot Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt: Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi -julkaisusta

-

Valtionavustustoiminnan kehittämistä koskevat yleiset huomiot

Valtionavustuksiin liittyviä rahoitus- ja muita päätöspohjia ja ohjeistuksia olisi hyvä yhtenäistää soveltuvin osin sisällöltään ja rakenteeltaan.

Yhdistykset, joille TE-toimisto voi myöntää työllisyyspoliittista avustusta, voivat olla samoja kuin valtion yleisavustusta tai erityisavustusta saavat järjestöt. Valtion avustusten yhdenmukaistaminen

ja sähköisesti saatu tieto muista myönnettyistä tuista ja niiden ehdoista nopeuttaisi mahdollisesti osaltaan avustushakemusten käsittelyä.

Kautovuori Mirja
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto